

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

15. prosince 2022*

„Kasační opravný prostředek – Veřejná služba – Smluvní zaměstnanci – Důchod – Služební řád úředníků Evropské unie – Reforma z roku 2014 – Nařízení (EU, Euratom) č. 1023/2013 – Příloha XIII tohoto služebního řádu – Článek 21 druhý pododstavec a článek 22 odst. 1 druhý pododstavec – Přejídná ustanovení týkající se roční přírůstkové sazby nároků na důchod a věku odchodu do důchodu – Pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie – Příloha – Článek 1 odst. 1 – Obdobné použití těchto přejídných ustanovení na ostatní zaměstnance, kteří jsou ke dni 31. prosince 2013 v pracovním poměru – Podpis nové smlouvy smluvního zaměstnance – Akt nepříznivě zasahující do právního postavení – Účinná soudní ochrana“

Ve věci C-366/21 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 9. června 2021,

Maximem Picardem, s bydlištěm v Hettange-Grande (Francie), zastoupeným S. Orlandim, advokátem,

navrhovatel,

další účastnice řízení:

Evropská komise, zastoupená G. Gattinarou a B. Monginem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně senátu, M. L. Arastey Sahún (zpravodajka), F. Biltgen, N. Wahl a J. Passer, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 14. července 2022,

* Jednací jazyk: francouzština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Maxime Picard domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 24. března 2021, Picard v. Komise (T-769/16, EU:T:2021:153), opraveného usnesením ze dne 16. dubna 2021, Picard v. Komise (T-769/16, EU:T:2021:200) (dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zamítl jeho žalobu znějící zaprvé na zrušení odpovědi odpovědného pracovníka odboru „Důchody“ Úřadu Evropské komise pro správu a vyplácení individuálních nároků (PMO) ze dne 4. ledna 2016 (dále jen „odpověď ze dne 4. ledna 2016“) a zadruhé v případě potřeby na zrušení rozhodnutí ředitele ředitelství E Generálního ředitelství Komise pro lidské zdroje ze dne 25. července 2016 (dále jen „GŘ pro lidské zdroje“), kterým byla zamítnuta stížnost navrhovatele ze dne 4. dubna 2016 podaná proti odpovědi ze dne 4. ledna 2016 (dále jen „zamítavé rozhodnutí ze dne 25. července 2016“).

Právní rámec

Služební řád

- 2 Služební řád úředníků Evropské unie, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1023/2013 ze dne 22. října 2013 (Úř. věst. 2013, L 287, s. 15) (dále jen „služební řád“), obsahuje hlavu V, nadepsanou „Příjmy a sociální zabezpečení úředníků“, jejíž kapitola 3, nadepsaná „Důchody a příspěvek v invaliditě“, obsahuje články 77 až 84 služebního řádu.
- 3 První, druhý a pátý pododstavec článku 77 služebního řádu stanoví:
„Úředník, který dovrší alespoň deset let služby, má nárok na starobní důchod. [...]
Horní hranice starobního důchodu činí 70 % posledního základního platu v posledním stupni, do kterého byl úředník zařazen nejméně po dobu jednoho roku. Za každý rok služby podle článku 3 přílohy VIII náleží úředníkovi 1,80 % z tohoto posledního základního platu.
[...]
Nárok na starobní důchod vzniká dosažením věku 66 let.“
- 4 Článek 83 odst. 1 a 2 služebního řádu stanoví:
„1. Dávky vyplácené v rámci tohoto důchodového systému se vyplácejí z rozpočtu Unie. Členské státy společně ručí za vyplácení těchto dávek v souladu s klíčem stanoveným pro financování takových výdajů.
2. Na náklady důchodového systému přispívají úředníci z jedné třetiny. [...] Příspěvek se sráží z měsíčního platu úředníka. [...]“
- 5 Hlava VII služebního řádu je nadepsána „Opravné prostředky“. Zahrnuje články 90 až 91a služebního řádu.

6 Článek 90 odst. 2 služebního řádu stanoví:

„Každá osoba, na kterou se tento služební řád vztahuje, se může obrátit na orgán oprávněný ke jmenování [(OOJ)] se stížností na opatření, které se jí nepříznivě dotýká [...]“

7 Článek 91 odst. 1 služebního řádu stanoví:

„Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat ve všech sporech mezi Unií a každou osobou, na kterou se vztahuje tento služební řád, týkajících se zákonnosti opatření, jež se osoby nepříznivě dotýkají ve smyslu čl. 90 odst. 2. [...]“

8 Článek 21 druhý pododstavec přílohy XIII služebního řádu, nazvaný „Přechodná opatření pro úředníky Unie“, zní takto:

„Úředníci, kteří nastoupili do služebního poměru v období mezi 1. květnem 2004 a 31. prosincem 2013 mají nárok na 1,9 % platu uvedeného [ve druhé větě druhého pododstavce článku 77 služebního řádu] za každý rok služby započitatelný pro důchod vypočtený v souladu s článkem 3 přílohy VIII.“

9 Článek 22 odst. 1 druhý pododstavec této přílohy XIII stanoví:

„Úředníci, kteří ke dni 1. května 2014 dosáhli věku 35 či více let a kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, mají nárok na starobní důchod po dosažení důchodového věku uvedeného v následující tabulce [...]“

10 V případě úředníků, kteří ke dni 1. května 2014 dosáhli věku 35 let, stanoví tabulka uvedená v předchozím bodě důchodový věk na 64 let a 8 měsíců.

PŘOZ

11 Článek 8 první pododstavec pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie, ve znění nařízení č. 1023/2013 (dále jen „PŘOZ“), stanoví:

„Dočasní zaměstnanci [...] mohou být přijati na dobu určitou nebo neurčitou. Smlouvy uvedených zaměstnanců, kteří jsou přijati na dobu určitou, nemohou být obnoveny více než jednou na dobu určitou. Každé další obnovení musí být na dobu neurčitou.“

12 Článek 39 odst. 1 PŘOZ stanoví:

„Při odchodu ze služby má [dočasný] zaměstnanec nárok na starobní důchod, převod pojistně matematické protihodnoty nebo na odchodné vyměřené v souladu s kapitolou 3 hlavy V a s přílohou VIII služebního řádu. [...]“

13 Článek 86 odst. 2 PŘOZ stanoví:

„Je-li smluvní zaměstnanec [...] přeřazen na jiné pracovní místo v rámci funkční skupiny, nesmí být zařazen do nižší platové třídy nebo platového stupně, než v jeho bývalém pracovním místě.

Je-li smluvní zaměstnanec přeřazen do vyšší funkční skupiny, je zařazen do takové platové třídy a platového stupně, aby se jeho odměna přinejmenším rovnala odměně, na kterou měl nárok podle předcházející smlouvy.

[...]“

14 Článek 109 odst. 1 PŘOZ stanoví:

„Při odchodu ze služby má smluvní zaměstnanec nárok na starobní důchod, převod pojistně matematické protihodnoty nebo na odchodné vyměřené v souladu s kapitolou 3 hlavy V a s přílohou VIII služebního řádu.[...]“

15 Článek 117 PŘOZ stanoví:

„Hlava VII služebního řádu týkající se opravných prostředků se použije obdobně.“

16 Článek 1 odst. 1 druhá věta přílohy PŘOZ, nadepsané „Přechodná ustanovení pro zaměstnance, na které se vztahuje [PŘOZ]“, stanoví zejména, že články 21 a 22, s výjimkou jeho odstavce 4, přílohy XIII služebního řádu „se použijí obdobně na ostatní zaměstnance, kteří jsou ke dni 31. prosince 2013 v pracovním poměru“.

Nariadení č. 1023/2013

17 Bod 29 odůvodnění nařízení č. 1023/2013 stanoví:

„K postupnému uplatňování nových pravidel a opatření by měla být stanovena přechodná ustanovení a zároveň by měla být respektována nabytá práva zaměstnanců, kteří byli ve služebním nebo pracovním poměru před vstupem těchto změn služebního řádu v platnost, jakož i oprávněná očekávání těchto zaměstnanců.“

18 Článek 3 nařízení č. 1023/2013 stanoví:

„1. Toto nařízení vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

2. Použije se ode dne 1. ledna 2014 s výjimkou čl. 1 bodu 44 a čl. 1 bodu 73 písm. d), které se použijí ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost.“

Skutečnosti předcházející sporu

19 Skutečnosti předcházející sporu jsou uvedeny v bodech 1 až 25 napadeného rozsudku a lze je shrnout následovně.

20 Navrhovatel je smluvním zaměstnancem Komise.

21 Dne 10. června 2008 byl s účinností od 1. července 2008 přijat Komisí do zaměstnání jako smluvní zaměstnanec přidělený do oddělení 5 PMO (dále jen „smlouva z roku 2008“). Na základě tohoto náboru byl zařazen do první funkční skupiny. Smlouva z roku 2008 byla třikrát prodloužena na dobu určitou a rozhodnutím ze dne 3. května 2011 na dobu neurčitou.

22 Dne 16. května 2014 nabídlo GŘ pro lidské zdroje navrhovateli novou smlouvu na pozici smluvního zaměstnance, kterou navrhovatel téhož dne podepsal (dále jen „smlouva ze dne 16. května 2014“). Tato smlouva na dobu neurčitou nabyla účinku dne 1. června 2014 a navrhovatel byl na jejím základě zařazen do druhé funkční skupiny.

- 23 Mezitím byly služební řád a PŘOZ pozměněny nařízením č. 1023/2013, které se, pokud je o ustanovení relevantní pro projednávanou věc, použije od 1. ledna 2014 (dále jen „reforma z roku 2014“).
- 24 V návaznosti na reformu z roku 2014 definuje čl. 77 druhý pododstavec služebního řádu, který se rovněž použije na smluvní zaměstnance na základě čl. 109 odst. 1 PŘOZ, novou roční přírůstkovou sazbu nároků na důchod ve výši 1,8 %, která je méně příznivá než předchozí sazba ve výši 1,9 %. Kromě toho tento článek 77 stanoví v pátém pododstavci věk odchodu do důchodu na 66 let oproti dřívějším 63 letům.
- 25 V příloze XIII služebního řádu je nicméně upraven přechodný režim. Úředníkům, kteří nastoupili do služebního poměru v období mezi 1. květnem 2004 a 31. prosincem 2013 nadále přirůstají nároky na důchod podle roční sazby 1,9 %. Kromě toho mají úředníci, kteří ke dni 1. května 2014 dosáhli věku 35 let a kteří nastoupili do služebního poměru před 1. lednem 2014, nárok na starobní důchod po dosažení věku 64 let a 8 měsíců. Dále pak čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ stanoví, že tato přechodná ustanovení „se použijí obdobně na ostatní zaměstnance, kteří jsou ke dni 31. prosince 2013 v pracovním poměru.“
- 26 Navrhovatel, který měl pochybnosti o dopadech reformy z roku 2014 na svou situaci v návaznosti na uzavření smlouvy ze dne 16. května 2014, požádal e-mailem ze dne 4. ledna 2016 odpovědného pracovníka odboru „Důchody“ o vysvětlení.
- 27 Odpovědí ze dne 4. ledna 2016 tento odpovědný pracovník navrhovatele informoval, že se v návaznosti na změnu smlouvy jeho nároky na důchod změnil a že v jeho případě se k 1. červnu 2014 obvyklý věk odchodu do důchodu změnil na 66 let a roční přírůstková sazba nároků na důchod na 1,8 %.
- 28 Dne 4. dubna 2016 podal navrhovatel proti odpovědi ze dne 4. ledna 2016 stížnost na základě čl. 90 odst. 2 služebního řádu.
- 29 Zamítavým rozhodnutím ze dne 25. července 2016 ředitel ředitelství E GŘ pro lidské zdroje jakožto orgán oprávněný k uzavírání pracovních smluv (OOUPS) tuto stížnost zamítl jako nepřijatelnou z důvodu, že se nejedná o opatření, které nepříznivě zasahuje do právního postavení navrhovatele, a podpůrně ji zamítl jako neopodstatněnou.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 30 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 7. listopadu 2016 podal navrhovatel žalobu, již se domáhal zrušení odpovědi ze dne 4. ledna 2016 a v případě potřeby i zamítavého rozhodnutí ze dne 25. července 2016.
- 31 Samostatným podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 6. února 2017 vnesla Komise námitku nepřijatelnosti z důvodu neexistence aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení navrhovatele ve smyslu článku 91 služebního řádu.
- 32 Rozhodnutím ze dne 12. října 2017 předseda třetího senátu Tribunálu rozhodl přerušit řízení ve věci T-769/16, Picard v. Komise do doby, než nabude právní moci rozhodnutí, jímž bylo ukončeno řízení ve věci T-128/17, Torné v. Komise.

- 33 V návaznosti na vyhlášení rozsudku ze dne 14. prosince 2018, Torné v. Komise (T-128/17, EU:T:2018:969), a jelikož proti němu nebyl podán kasační opravný prostředek, bylo v řízení ve věci T-769/16, Picard v. Komise pokračováno a účastníci řízení předložili vyjádření k důsledkům uvedeného rozsudku pro projednávanou věc.
- 34 Usnesením ze dne 13. května 2019 si Tribunál vyhradil, že přezkoumá námitku nepřipustnosti vznesenou Komisí spolu s věcí samou, a rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.
- 35 Napadeným rozsudkem Tribunál rozhodl, že nejprve posoudí žalobní důvod předložený navrhovatelem, aniž by předtím rozhodoval o uvedené námitce nepřipustnosti, jelikož žaloba byla v každém případě neopodstatněná.
- 36 V tomto ohledu Tribunál rozhodl, že Komise správně dospěla k závěru, že v důsledku smlouvy ze dne 16. května 2014 se na navrhovatele nemohou vztahovat přechodná ustanovení uvedená v člancích 21 a 22 přílohy XIII služebního řádu týkající se roční přírůstkové sazby nároků na důchod a věku odchodu do důchodu.
- 37 Tribunál nejprve v bodech 65 až 83 napadeného rozsudku vyložil čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ v rozsahu, v němž stanoví, že se tato přechodná ustanovení „použijí obdobně na ostatní zaměstnance ve funkci [v pracovním poměru] ke dni 31. prosince 2013“.
- 38 Tribunál zejména rozhodl, že ze znění tohoto čl. 1 odst. 1 vyplývá, že tyto články 21 a 22 se použijí na zaměstnance, na které se vztahuje PŘOZ, v rozsahu, v němž je možné konstatovat analogii mezi těmito zaměstnanci a úředníky s přihlédnutím k charakteristickým rysům každé z těchto kategorií zaměstnanců. Po přezkoumání těchto charakteristik Tribunál uvedl, že zatímco úředník nastoupí a zůstává ve služebním poměru u unijní administrativy na základě aktu o jmenování, který zůstává nezměněn po celou dobu jeho služebního postupu, smluvní zaměstnanec vstoupí a zůstává v pracovním poměru na základě smlouvy po dobu její účinnosti.
- 39 Tribunál pak vyložil požadavek „pracovního poměru ke dni 31. prosince 2013“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ právě s ohledem na tyto úvahy.
- 40 V bodě 81 napadeného rozsudku Tribunál rozhodl, že pojem „obdobně“ uvedený v tomto ustanovení předpokládá, že se zaměstnanci nacházejí v obdobné situaci jako úředníci. Podle Tribunálu lze tuto situaci prokázat pouze v případě, že zaměstnanec nepodepsal novou smlouvu, z níž vyplývá zahájení nového pracovního poměru s unijní administrativou. V této souvislosti a s odkazem na bod 40 svého rozsudku ze dne 16. září 2015, EMA v. Drakeford (T-231/14 P, EU:T:2015:639) Tribunál připomněl, že již rozhodl, že pracovní poměr mezi zaměstnancem a unijní administrativou může zůstat nezměněn, a to i po podepsání nové smlouvy formálně odlišné od původní smlouvy za podmínky, že tato nová smlouva nepřináší podstatnou změnu pracovních povinností zaměstnance, zejména funkční skupiny, která by mohla zpochybnit funkční kontinuitu jeho pracovněprávního vztahu s unijní administrativou.
- 41 Tribunál z toho vyvodil, že články 21 a 22 přílohy XIII služebního řádu se použijí pouze na ostatní zaměstnance, kteří byli v pracovním poměru ke dni 31. prosince 2013 a zůstávají v něm i po tomto datu na základě smlouvy až do doby, než bude jejich postavení analyzováno pro účely výpočtu nároků na důchod.

- 42 Poté Tribunál v bodech 85 až 93 napadeného rozsudku analyzoval z hlediska tohoto výkladu čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ situaci navrhovatele. Po přezkoumání zejména smluv uzavřených mezi navrhovatelem a Komisí, jakož i charakteristik pracovních míst, na kterých byl zaměstnán, a poté, co konstatoval, že změna funkční skupiny zpochybnila funkční kontinuitu pracovního poměru navrhovatele s unijní administrativou, Tribunál rozhodl, že smlouva ze dne 16. května 2014 měla za následek zánik všech účinků smlouvy z roku 2008, na jejímž základě byl navrhovatel „v pracovním poměru ke dni 31. prosince 2013“ ve smyslu tohoto ustanovení, takže tento pracovní poměr byl ukončen. Tribunál tedy dospěl k závěru, že smlouva ze dne 16. května 2014 znamenala nový nástup do pracovního poměru pro účely použití uvedeného ustanovení, v jehož důsledku se na navrhovatele nemohla vztahovat přechodná ustanovení týkající se roční přírůstkové sazby nároků na důchod a věku odchodu do důchodu.
- 43 Nakonec Tribunál mimo jiné uvedl, že tento závěr nemůže být zpochybněn argumentem navrhovatele, že nová smlouva nebrání uplatnění těchto přechodných ustanovení, jelikož nevede k přerušení účasti na pojištění v důchodovém systému Unie a přispívání do něj. Podle Tribunálu nemůže použití těchto ustanovení na zaměstnance záviset na údajně nepřerušené účasti na pojištění v důchodovém systému Unie, ale závisí na funkční kontinuitě uvedeného pracovního poměru.
- 44 Tribunál proto žalobu zamítl.

Návrhová žádání účastníků řízení před Soudním dvorem

- 45 Navrhovatel navrhuje, aby Soudní dvůr:
- napadený rozsudek zrušil;
  - zrušil odpověď ze dne 4. ledna 2016 a v případě potřeby zamítavé rozhodnutí ze dne 25. července 2016 a
  - uložil Komisi náhradu nákladů řízení v obou stupních.
- 46 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
- kasační opravný prostředek zamítl a
  - uložil navrhovateli náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

K přípustnosti

Argumentace účastníků řízení

- 47 Komise zpochybňuje přípustnost kasačního opravného prostředku z důvodu, že navrhovatel v rozporu s požadavkem čl. 169 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora přesně neoznačil body napadeného rozsudku, které zpochybňuje.

- 48 Podle názoru Komise navrhovatel nezpochybňuje jako právně nesprávné klíčové body napadeného rozsudku, v nichž Tribunál vyložil čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ.
- 49 Kromě toho uvedený orgán odkazuje na judikaturu Soudního dvora, podle níž musí být jako zjevně nepřipustný odmítnut kasační opravný prostředek, který nemá koherentní strukturu, omezuje se na všeobecná tvrzení a neobsahuje přesné odkazy na body napadeného rozhodnutí, které jsou údajně stíženy nesprávným právním posouzením (rozsudek ze dne 4. října 2018, *Staelen v. Médiateur*, C-45/18 P, nezveřejněný, EU:C:2018:814, bod 15).
- 50 Podle tvrzení Komise je jediným odkazem v kasačním opravném prostředku na konkrétní část napadeného rozsudku odkaz uvedený v jeho bodě 90, což nemůže splňovat požadavky jasnosti stanovené v čl. 169 odst. 2 jednacího řádu.
- 51 Navrhovatel tyto argumenty zpochybňuje.

Závěry Soudního dvora

- 52 Z článku 256 odst. 1 druhého pododstavce SFEU, z čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, jakož i z čl. 168 odst. 1 písm. d) a čl. 169 odst. 2 jednacího řádu vyplývá, že kasační opravný prostředek musí přesným způsobem uvádět kritizované body rozsudku, jehož zrušení je navrhováno, jakož i právní argumenty, kterými je tento návrh konkrétně podpořen, jinak je kasační opravný prostředek nebo předmětný důvod kasačního opravného prostředku nepřipustný (rozsudek ze dne 23. listopadu 2021, *Rada v. Hamas*, C-833/19 P, EU:C:2021:950, bod 50 a citovaná judikatura).
- 53 Těmto požadavkům neodpovídá zejména důvod kasačního opravného prostředku, jehož argumentace není dostatečně jasná a přesná k tomu, aby Soudní dvůr mohl provést svůj přezkum legality, zejména proto, že hlavní skutečnosti, o které se opírá, nevyplývají dostatečně ucelené a srozumitelně ze znění tohoto kasačního opravného prostředku, který je v tomto ohledu formulován nejasně a nejednoznačně. Soudní dvůr rovněž rozhodl, že jako zjevně nepřipustný musí být odmítnut kasační opravný prostředek, který nemá koherentní strukturu, omezuje se na všeobecná tvrzení a neobsahuje přesné odkazy na body napadeného rozhodnutí, které jsou údajně stíženy nesprávným právním posouzením (rozsudek ze dne 10. července 2014, *Telefónica a Telefónica de España v. Komise*, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 30, jakož i citovaná judikatura).
- 54 V projednávané věci z bodu 24 a následujících kasačního opravného prostředku vyplývá, že navrhovatel Tribunálu vytýká, že se dopustil právního pochybení při výkladu čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ, když v bodě 81 napadeného rozsudku rozhodl, že přechodná ustanovení obsažená v člancích 21 a 22 přílohy XIII služebního řádu se mohou nadále vztahovat na ostatní zaměstnance, pouze pokud neuzavřou novou smlouvu, nebo pokud po formálním uzavření nové smlouvy nadále plní v podstatě stejné pracovní povinnosti. Navrhovatel rovněž uvádí důvody, proč má za to, že tento výklad je právně chybný.
- 55 Na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, tak kasační opravný prostředek přesným způsobem uvádí kritizovaný bod rozsudku a popisuje dostatečně důvody, proč je tento bod stížen vadou spočívající v nesprávném právním posouzení, takže tento kasační opravný prostředek umožňuje Soudnímu dvoru provést přezkum legality.
- 56 Za těchto okolností musí být tento kasační opravný prostředek prohlášen za přípustný.

K jedinému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastníků řízení

- 57 Na podporu svého kasačního opravného prostředku navrhovatel předkládá jediný důvod kasačního opravného prostředku vycházející z právního pochybení, jehož se dopustil Tribunál, když v bodě 81 napadeného rozsudku rozhodl, že přechodná ustanovení upravená v čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ se mohou nadále vztahovat na ostatní zaměstnance, pouze pokud neuzavřeli novou smlouvu nebo pokud po formálním uzavření nové smlouvy nadále plní v podstatě stejné pracovní povinnosti.
- 58 S ohledem na oblast důchodového systému a cíl sledovaný unijním normotvůrcem neumožňuje podle tvrzení navrhovatele vymezit působnost přechodných opatření stanovených v čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ funkční kontinuita, ale zachování účasti v tomto systému a kontinuita příspěvků do něj. V případě nepřerušené posloupnosti po sobě jdoucích smluv smluvního zaměstnance si tak zaměstnanec zachovává svoji účast na pojištění v uvedeném systému a nadále nabývá nároky na důchod.
- 59 Komise tento jediný důvod kasačního opravného prostředku zpochybňuje. Na úvod uvádí, pokud jde o body 81 a 82 napadeného rozsudku, že navrhovatel pouze zpochybňuje odkaz Tribunálu na svou judikaturu týkající se funkční kontinuity pracovního poměru navzdory podpisu nové smlouvy, přičemž tento odkaz se vztahuje pouze na výjimku uvedenou v poslední větě tohoto bodu 81, tedy výjimku z pravidla, které stanoví, že analogie se situací úředníků ve smyslu čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ přetrvává pouze v případě, že zaměstnanec zůstává v pracovním poměru na základě smlouvy a nepodepíše smlouvu novou. Tato výjimka přitom umožňuje, aby se na navrhovatele vztahovaly články 21 a 22 přílohy XIII služebního řádu v případě, že by mohla být prokázána funkční kontinuita mezi jeho jednotlivými smlouvami, ale nebyla na něj přesným způsobem uplatněna.
- 60 Dále tvrdí, že Tribunál vyložil čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ v souladu s tímto ustanovením, který se týká hledání „analogie“ mezi úředníky a ostatními zaměstnanci. V tomto kontextu je vzhledem k rozdílné povaze jeho pracovního poměru oproti služebnímu poměru úředníka nezbytné pro určení, zda je jiný zaměstnanec stále v pracovním poměru, zohlednit jeho smlouvu, a nikoli zachování účasti v důchodovém systému.
- 61 Kromě toho není rozsudek ze dne 14. prosince 2018, Torné v. Komise (T-128/17, EU:T:2018:969) pro projednávanou věc relevantní, neboť v tomto rozsudku se nejednalo o čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ, jelikož se týkal podmínek použitelnosti článků 21 a 22 přílohy XIII služebního řádu na úředníka. Stejně tak jsou podle názoru Komise neopodstatněné úvahy, podle nichž Tribunál v uvedeném rozsudku uvedl, že pouze přerušení účasti v důchodovém systému Unie může odůvodnit nepoužitelnost přechodných ustanovení uvedených v těchto člancích 21 a 22. Tribunál totiž konstatoval, že žalobkyně ve věci, ve které byl vydán uvedený rozsudek, byla ve služebním poměru pouze na základě jejího jmenování úřednicí, přičemž její účast v důchodovém systému Unie byla pouze důsledkem tohoto konstatování.
- 62 Podle Komise Tribunál navíc v napadeném rozsudku nepřirovnal uzavření nové smlouvy k definitivnímu ukončení služebního poměru úředníka. Pouze připomněl, že na rozdíl od úředníka nemůže být skutečnost, že smluvní zaměstnanec je k určitému datu v pracovním poměru, prokázána pouhým konstatováním existence jmenovacího aktu.

- 63 V projednávané věci Tribunál podle tvrzení Komise vyloučil jakoukoli kontinuitu mezi smlouvou z roku 2008 a smlouvou ze dne 16. května 2014, a to po velmi podrobném ověření všech skutkových okolností souvisejících s posloupností těchto smluv v bodech 86 až 90 napadeného rozsudku. Vzhledem k tomu, že navrhovatel tyto body nezpochybnil, nemůže důvodně tvrdit, že mezi těmito dvěma smlouvami přetrvává kontinuita.
- 64 Nakonec Komise uvádí, že článek 86 PŘOZ není relevantní pro účely výkladu čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ.

Závěry Soudního dvora

- 65 Je třeba připomenout, že příloha XIII služebního řádu upravuje přechodná opatření pro úředníky, pokud jde zejména o důchodový systém Unie.
- 66 Článek 1 odst. 1 druhá věta přílohy PŘOZ stanoví zejména, že článek 21 a článek 22, s výjimkou odstavce 4, přílohy XIII služebního řádu, které obsahují přechodná ustanovení týkající se roční přírůstkové sazby nároků na důchod a věku odchodu do důchodu úředníků „se použijí obdobně na ostatní zaměstnance, kteří jsou ke dni 31. prosince 2013 v pracovním poměru“.
- 67 V bodě 81 napadeného rozsudku Tribunál uvedl, že pojem „obdobně“ uvedený v tomto ustanovení předpokládá, že se zaměstnanci nacházejí v podobné situaci jako úředníci, což je podle něj vyloučeno, pokud zaměstnanec podepsal novou smlouvu, z níž vyplývá vznik nového pracovního poměru s unijní administrativou, ledaže tato nová smlouva nepřináší podstatnou změnu pracovních povinností zaměstnance, zejména funkční skupiny, která by mohla zpochybnit funkční kontinuitu jeho pracovního poměru s administrativou. Tribunál zkoumal situaci navrhovatele na základě tohoto předpokladu a jeho žalobu zamítl.
- 68 Za účelem určení, zda se Tribunál dopustil právního pochybení při výkladu čl. 1 odst. 1 druhé věty přílohy PŘOZ, je tedy třeba zejména analyzovat pojem „obdobně“ uvedený v tomto ustanovení.
- 69 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že ze samotného znění čl. 1 odst. 1 druhé věty přílohy PŘOZ, a zejména z pojmu „obdobně“, který je v něm obsažen, vyplývá, že cílem tohoto ustanovení je zajistit, aby se na ostatní zaměstnance, kteří byli v pracovním poměru ke dni 31. prosince 2013, mohla vztahovat některá přechodná opatření stanovená přílohou XIII služebního řádu, a to přes rozdíly existující mezi úředníky a těmito ostatními zaměstnanci. Tento pojem „obdobně“ však sám o sobě neumožňuje přesně určit z kategorie ostatních zaměstnanců, kteří byli ke dni 31. prosince 2013 v pracovním poměru, ty, na které se mohou vztahovat dotyčná přechodná opatření, zejména v případě pozdější změny jejich pracovního poměru s unijní administrativou.
- 70 V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora je třeba pro výklad ustanovení unijního práva vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravy, jejíž je součástí (rozsudek ze dne 1. srpna 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, bod 121 a citovaná judikatura).
- 71 Pokud jde zprvu o cíle sledované unijním normotvůrcem v rámci reformy z roku 2014, vyplývá z bodu 29 odůvodnění nařízení č. 1023/2013, kterým byl pozměněn služební řád a PŘOZ za účelem provedení této reformy, že „[k] postupnému uplatňování nových pravidel a opatření by měla být stanovena přechodná ustanovení a zároveň by měla být respektována nabytá práva zaměstnanců, kteří byli ve služebním nebo pracovním poměru před vstupem těchto změn služebního řádu v platnost, jakož i oprávněná očekávání těchto zaměstnanců“.

- 72 Jak Tribunál správně uvádí v bodě 67 napadeného rozsudku, mezi tato přechodná ustanovení patří nejen články 21 a 22 přílohy XIII služebního řádu, ale rovněž čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ.
- 73 S ohledem na bod 29 odůvodnění nařízení č. 1023/2013 je tedy třeba konstatovat, že uvedená přechodná ustanovení byla přijata, aniž byla dotčena „oprávněná očekávání“ „zaměstnanců v pracovním poměru“ k 31. prosinci 2013. Jedná se o širokou formulaci, která přesahuje rámec nabytých práv v úzkém slova smyslu a vztahuje se na všechny zaměstnance Unie, a nikoli pouze na její úředníky.
- 74 Jak v podstatě uvedl generální advokát v bodě 54 svého stanoviska, čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ je tedy třeba vykládat s ohledem na cíle spočívající v respektování nabytých práv a oprávněných očekávání ostatních zaměstnanců Unie zaměstnaných na základě smlouvy k 31. prosinci 2013.
- 75 Pokud jde zadruhé o kontext tohoto ustanovení, je třeba v první řadě uvést, že z čl. 83 odst. 2 služebního řádu vyplývá, že úředníci přispívají na náklady tohoto důchodového systému z jedné třetiny, přičemž tento příspěvek představuje určitý procentní podíl ze základního platu (rozsudek ze dne 10. května 2017, de Lobkowicz, C-690/15, EU:C:2017:355, bod 43). Všichni úředníci pobírající plat nebo příspěvek hrazený Unií, kteří ještě nejsou důchodci, musí přispívat do důchodového systému zavedeného služebním řádem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. června 1992, Lestelle v. Komise, C-30/91 P, EU:C:1992:252, bod 23). Z těchto odváděných příspěvků plynou úředníkovi nároky na starobní důchod bez ohledu na to, jaké pracovní povinnosti v unijní administrativě vykonával.
- 76 Kromě toho je třeba uvést, že na úředníka, který nastoupil do služebního poměru před 1. lednem 2014, se za určitých podmínek vztahují přechodná ustanovení stanovená v čl. 21 druhém pododstavci a čl. 22 odst. 1 druhém pododstavci přílohy XIII služebního řádu, která mu umožňují zachovat si roční přírůstkovou sazbu nároků na důchod a věk odchodu do důchodu, které byly stanoveny služebním řádem před jeho novelizací nařízením č. 1023/2013. Úředník, který by nastoupil do služebního poměru před tímto datem a jehož pracovní povinnosti by se po tomto datu podstatně změnily, by přitom pouze na základě této skutečnosti neztratil výhodu plynoucí z těchto přechodných ustanovení, a to zejména z důvodu příspěvků, které po dobu trvání svého služebního poměru nadále odvádí do tohoto důchodového systému.
- 77 Na druhém místě je třeba zdůraznit, že služební řád a PŘOZ zavádějí společný důchodový systém pro úředníky a ostatní zaměstnance.
- 78 Vzhledem k tomu, že čl. 39 odst. 1, jakož i čl. 109 odst. 1 PŘOZ odkazují na podmínky stanovené v kapitole 3 hlavy V služebního řádu, přispívají dočasní a smluvní zaměstnanci za podmínek stanovených v čl. 83 odst. 2 služebního řádu rovněž k financování tohoto důchodového systému.
- 79 Pro účely použití přechodných ustanovení týkajících se uvedeného důchodového systému stanovených v člancích 21 a 22 přílohy XIII služebního řádu se tedy takový smluvní zaměstnanec, jako je navrhovatel, nachází v podobné situaci jako úředník, která je popsána v bodě 76 tohoto rozsudku, pokud po 31. prosinci 2013 dojde ke změně jeho pracovního poměru s unijní administrativou, která nevede k přerušení placení příspěvků do důchodového systému Unie.
- 80 Z toho vyplývá, že v souladu s kontextuálním výkladem čl. 1 odst. 1 druhé věty přílohy PŘOZ, jakož i s cíli přechodných ustanovení v něm stanovených, které byly připomenuty v bodě 74 tohoto rozsudku a které se týkají respektování nabytých práv a oprávněných očekávání ostatních zaměstnanců Unie zaměstnaných na základě smlouvy ke dni 31. prosince 2013, se musí

na jiného zaměstnance než úředníka, který byl přijat do zaměstnání nejpozději k tomuto datu a jehož pracovní povinnosti byly podstatně změněny novou smlouvou uzavřenou po tomto datu, obdobně jako na úředníky v situaci popsané v bodě 76 tohoto rozsudku, vztahovat tato přechodná ustanovení, pokud nepřestal přispívat na financování tohoto důchodového systému.

- 81 Ze všech uvedených úvah vyplývá, že se Tribunál dopustil právního pochybení, když v bodě 81 napadeného rozsudku rozhodl, že v případě jiného zaměstnance než úředníka, který byl v pracovním poměru k 31. prosinci 2013 a který po tomto datu podepsal novou smlouvu s unijní administrativou, pojem „obdobně“ obsažený v čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ vyžaduje, aby tato nová smlouva nepřinášela podstatnou změnu pracovních povinností tohoto zaměstnance, která by mohla zpochybnit funkční kontinuitu jeho pracovního poměru s touto administrativou.
- 82 Za těchto podmínek je třeba kasačním opravnému prostředku vyhovět a napadený rozsudek zrušit.

K žalobě před Tribunálem

- 83 V souladu s čl. 61 prvním pododstavcem druhou větou statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.
- 84 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Komise vznesla v řízení před Tribunálem námitku nepřípustnosti vycházející z neexistence aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení navrhovatele ve smyslu článku 91 služebního řádu. Jak bylo uvedeno v bodech 34 a 35 tohoto rozsudku, Tribunál spojil zkoumání této námitky s posouzením věci samé a rozhodl se, že bude věcně zkoumat jediný žalobní důvod předložený navrhovatelem, aniž předtím rozhodne o uvedené námitce, z důvodu, že žaloba je v každém případě neopodstatněná.
- 85 Za těchto podmínek je pro konečné rozhodnutí sporu nezbytné rozhodnout o námitce nepřípustnosti vznesené Komisí před tím, než bude zkoumána opodstatněnost žaloby.
- 86 V projednávané věci a zejména s ohledem na okolnost, že jak námitka nepřípustnosti vznesená Komisí, tak jediný důvod předložený navrhovatelem na podporu své žaloby byly předmětem kontradiktorní diskuze před Tribunálem a jejich přezkum nevyžaduje přijetí žádného dodatečného organizačního procesního opatření ani dokazování, má Soudní dvůr za to, že soudní řízení dovoluje o žalobě rozhodnout a je namístě vydat konečné rozhodnutí ve věci.

K přípustnosti

Argumentace účastníků řízení

- 87 Na podporu své námitky nepřípustnosti Komise uvádí, že aktem napadeným před Tribunálem, tedy odpověď ze dne 4. ledna 2016, je e-mail zasláný jedním z kolegů navrhovatele u PMO a že tento e-mail obsahoval následující upozornění: „[v]ezměte prosím na vědomí, že tato zpráva je zaslána pro informaci a nepředstavuje rozhodnutí OJ/OOUPS, které by mohlo být předmětem stížnosti podle článku 90 služebního řádu“. Komise má za to, že uvedený e-mail nesplňuje podmínky stanovené judikaturou pro akty nepříznivě zasahující do právního postavení.

- 88 Komise zaprvé tvrdí, že v projednávané věci nepřijala žádné rozhodnutí, ale pouze poskytla informaci. Toto upozornění zejména svědčí o jasné vůli Komise poskytnout pouze informaci a dát najevo, že nepřijala opatření nezbytná pro přijetí aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení.
- 89 Zadruhé uvádí, že i kdyby navrhovatel podal u PMO žádost o informace o svých budoucích důchodových nárocích, nepředstavovala by odpověď na tuto žádost akt nepříznivě zasahující do právního postavení. V oblasti nároků na důchod může být opatření vyvolávající právní účinky přijato až při odchodu do důchodu, což potvrzuje rozsudek Tribunálu ze dne 3. dubna 1990, Pfloeschner v. Komise (T-135/89, EU:T:1990:26).
- 90 Zatřetí vzhledem k tomu, že věk odchodu do důchodu a roční přírůstková sazba nároků na důchod jsou stanoveny služebním řádem a nikoli administrativním rozhodnutím, nemůže mít odpověď ze dne 4. ledna 2016 jiný význam než pouze informativní.
- 91 Začtvrté a na posledním místě Komise tvrdí, že ustanovení služebního řádu týkající se roční přírůstkové sazby nároků na důchod a věku odchodu do důchodu mohou být změněna unijním normotvůrcem až do doby skutečné výplaty nároků na důchod. Výtka vycházející z jejich porušení je tedy již z povahy věci předčasná, a z tohoto důvodu nepřipustná.
- 92 Podle navrhovatele byla jeho žaloba podána proti aktu nepříznivě zasahujícímu do jeho právního postavení, takže je přípustná.

Závěry Soudního dvora

- 93 Svou žalobou podanou u Tribunálu se navrhovatel domáhá zrušení odpovědi ze dne 4. ledna 2016 a v případě potřeby zrušení zamítavého rozhodnutí ze dne 25. července 2016. Je tedy třeba nejprve zkoumat, zda tato odpověď ze dne 4. ledna 2016 představuje akt nepříznivě zasahující do právního postavení ve smyslu čl. 90 odst. 2 služebního řádu.
- 94 V souladu s tímto ustanovením se může každá osoba, na kterou se vztahuje služební řád, obrátit na OOPJ se stížností na opatření, které se jí nepříznivě dotýká. Článek 91 odst. 1 služebního řádu stanoví, že Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat ve všech sporech mezi Uníí a každou osobou, na kterou se vztahuje tento služební řád, týkajících se zákonnosti opatření, jež se této osoby nepříznivě dotýkají ve smyslu čl. 90 odst. 2. Tato ustanovení se podle článku 117 PŘOZ použijí obdobně na opravné prostředky ostatních zaměstnanců.
- 95 Podle judikatury Soudního dvora do právního postavení nepříznivě zasahují ve smyslu čl. 90 odst. 2 služebního řádu pouze akty nebo opatření s právně závaznými účinky, jimiž mohou být přímo a bezprostředně dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem mění jeho právní postavení (rozsudek ze dne 18. června 2020, Komise v. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, bod 44 a citovaná judikatura).
- 96 Za účelem určení, zda má určitý akt takové účinky, je třeba vycházet z podstaty tohoto aktu a posoudit uvedené účinky podle takových objektivních kritérií, jako je obsah tohoto aktu, případně s přihlédnutím k souvislostem přijetí tohoto aktu, jakož i pravomocem orgánu, jenž je jeho autorem (obdobně viz rozsudky ze dne 6. října 2021, Poggiolini v. Parlament, C-408/20 P, EU:C:2021:806, bod 32 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 12. července 2022, Nord Stream 2 v. Parlament a Rada, C-348/20 P, EU:C:2022:548, bod 63, jakož i citovaná judikatura).

- 97 Způsobilost aktu vyvolávat bezprostřední účinky na právní postavení fyzické nebo právnické osoby tak nemůže být posuzována pouze s ohledem na skutečnost, že tento akt má formu e-mailu, jelikož by to vedlo k upřednostnění formy aktu, který je předmětem žaloby, před samotným obsahem uvedeného aktu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. července 2022, Nord Stream 2 v. Parlament a Rada, C-348/20 P, EU:C:2022:548, body 64 a 67, jakož i citovaná judikatura).
- 98 V souladu s judikaturou připomenutou v bodě 96 tohoto rozsudku je tedy třeba zkoumat obsah odpovědi ze dne 4. ledna 2016 s přihlédnutím k souvislostem jejího poskytnutí, jakož i pravomocem orgánu, který je jejím autorem.
- 99 V této souvislosti postačí připomenout, že jak vyplývá ze spisu předloženého Soudnímu dvoru, navrhovatel e-mailem ze dne 4. ledna 2016 požádal odpovědného pracovníka odboru „Důchody“ PMO o vysvětlení důsledků, které by mohla mít reforma z roku 2014 na jeho situaci v návaznosti na podpis smlouvy ze dne 16. května 2014. Odpovědí ze dne 4. ledna 2016 tento pracovník navrhovatele informoval, že se jeho nároky na důchod změnilы z důvodu změny smlouvy a že v jeho případě se od 1. června 2014 obvyklý věk odchodu do důchodu změnil na 66 let a roční přírůstková sazba nároků na důchod na 1,8 %.
- 100 Z tohoto spisu rovněž vyplývá, že uvedený odpovědný pracovník uzavřel elektronickou zprávu následující formulací: „[d]oufám, že pro Vás budou tyto informace užitečné“. Kromě toho bylo u podpisu téhož pracovníka připojeno následující upozornění: „[v]ezměte prosím na vědomí, že tato zpráva je zaslána pro informaci a nepředstavuje rozhodnutí OoJ/OoUPS, které by mohlo být předmětem stížnosti podle článku 90 služebního řádu“.
- 101 Ačkoli odpověď ze dne 4. ledna 2016 naznačuje, že ji PMO zamýšlel jako čistě informativní, obsahuje rovněž konkrétní ujištění v tom smyslu, že odpovědný pracovník odboru „Důchody“ PMO navrhovateli sdělil, že mu „skutečně potvr[zuje], že se v důsledku změny smlouvy změnilы [jeho] důchodové nároky“.
- 102 Věk odchodu do důchodu a roční přírůstková sazba nároků na důchod jsou sice, jak poznamenává Komise, stanoveny služebním řádem a nikoli administrativou, je však třeba konstatovat, že tento odpovědný pracovník se v odpovědi ze dne 4. ledna 2016 neomezil na informování navrhovatele o obsahu ustanovení služebního řádu, která vyplývají z reformy z roku 2014, ale sdělil mu, že se na něj tato ustanovení nyní vztahují, a implicitně, ale nutně, že se na něj nemohou vztahovat přechodná opatření stanovená v čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ. Tuto odpověď tedy nelze chápat jako pouhé informování navrhovatele o obsahu služebního řádu a PŘOZ, nýbrž jako informaci uvádějící ustanovení těchto právních předpisů, která administrativa považuje za použitelná na jeho situaci.
- 103 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 85 svého stanoviska, tyto skutečnosti jsou takové povahy, že mohou vyloučit, že by odpověď ze dne 4. ledna 2016 mohla být s ohledem na svůj obsah považována za odpověď čistě informativní povahy.
- 104 Tato odpověď poskytnutá odpovědným pracovníkem odboru „Důchody“, tedy útvaru pověřeného správou a výplatou důchodů zaměstnanců Komise, se totiž mohla přímo a bezprostředně dotknout zájmů navrhovatele tím, že podstatným způsobem změnila jeho právní postavení, zejména pokud jde o určení věku, ve kterém bude moci, nedojde-li ke změně stavu práva, tj. v souladu s právním rámcem platným v daném okamžiku, požádat o odchod do důchodu.

- 105 Tento závěr je podpořen z hlediska pravomocí autora uvedené odpovědi. Je totiž nesporné, že tato odpověď byla poskytnuta útvarem pověřeným správou a výplatou důchodů zaměstnancům Komise, aniž byla zpochybněna pravomoc Komise přijmout vůči dotčené osobě v dané oblasti rozhodnutí, která mají závazné právní účinky ve smyslu judikatury připomenuté v bodě 95 tohoto rozsudku.
- 106 Komise však tvrdí, že v oblasti nároků na důchod může být opatření vyvolávající právní účinky přijato až při odchodu do důchodu, což údajně potvrzuje rozsudek Tribunálu ze dne 3. dubna 1990, Pfloeschner v. Komise (T-135/89, EU:T:1990:26).
- 107 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že i když je pravda, že nároky na důchod jsou před odchodem do důchodu, což je nejistá budoucí událost, virtuálními nároky, které se utvářejí na každodenním základě, nic to nemění na tom, že akt administrativy, z něhož vyplývá, že se na zaměstnance nemohou vztahovat příznivější ustanovení, pokud jde o roční přírůstkovou sazbu těchto nároků a obvyklý věk odchodu do důchodu, se přesto bezprostředně a přímo dotýká právního postavení dotčené osoby, i když má být tento akt vykonán až později. V opačném případě by se navrhovatel mohl dozvědět o svých nárocích až v okamžiku odchodu do důchodu a do té doby by se nacházel v nejistotě nejen ohledně své finanční situace, ale také ohledně věku, v němž může požádat o odchod do důchodu, takže by nebyl schopen neprodleně učinit vhodná osobní opatření k zajištění své budoucí situace podle svých představ. Z toho vyplývá, že navrhovatel má dostatečně legitimní, vzniklý a trvajícím zájem na tom, aby byla již nyní soudem určena taková nejistá skutečnost, jako je jeho věk odchodu do důchodu a roční přírůstková sazba nároků na důchod (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. února 1979, Deshormes v. Komise, 17/78, EU:C:1979:24, body 10 až 12).
- 108 Kromě toho je třeba připomenout, že mezitímní opatření, která slouží k přípravě konečného rozhodnutí, v zásadě nejsou akty, které mohou být předmětem žaloby na neplatnost (obdobně viz rozsudek ze dne 3. června 2021, Maďarsko v. Parlament, C-650/18, EU:C:2021:426, bod 43 a citovaná judikatura).
- 109 Konstatování, že akt orgánu je mezitímním opatřením, které nevyjadřuje konečné stanovisko tohoto orgánu, však nemůže stačit k systematickému prokázání toho, že tento akt není aktem napadnutelným žalobou na neplatnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2021, Poggiolini v. Parlament, C-408/20 P, EU:C:2021:806, bod 38).
- 110 Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že mezitímní akt, který vyvolává samostatné právní účinky, může být předmětem žaloby na neplatnost, jestliže jeho protiprávnost nelze napravit prostřednictvím žaloby namířené proti konečnému rozhodnutí, jehož je přípravnou fází (obdobně viz rozsudek ze dne 3. června 2021, Maďarsko v. Parlament, C-650/18, EU:C:2021:426, bod 46 a citovaná judikatura).
- 111 Pokud tedy zpochybnění legality mezitímního aktu v rámci takové žaloby nemůže navrhovateli zaručit účinnou soudní ochranu před účinky tohoto aktu, musí být možné proti němu podat žalobu na neplatnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2021, Poggiolini v. Parlament, C-408/20 P, EU:C:2021:806, bod 40 a citovaná judikatura).

- 112 Jak přitom v podstatě konstatoval generální advokát v bodě 89 svého stanoviska, pokud by byl navrhovatel nucen vyčkat na den, kdy dovrší věk odchodu do důchodu stanovený příslušným orgánem, aby mohl napadnout konečné rozhodnutí, které bude přijato k tomuto datu a s konečnou platností stanoví jeho nároky na důchod, byl by zbaven jakékoli účinné soudní ochrany, která by mu umožnila uplatnit jeho práva.
- 113 Je pravda, jak tvrdí Komise, že takovou právní skutečnost, jako je věk odchodu zaměstnance do důchodu, může unijní normotvůrce kdykoliv změnit až do okamžiku skutečné výplaty důchodových nároků tohoto zaměstnance. Nemá-li být nicméně navrhovatel zbaven účinné soudní ochrany uvedené v předchozím bodě, nemělo by mu být přesto zabráněno dozvědět se přesně, jaký bude jeho obvyklý věk odchodu do důchodu za stávajícího stavu práva, aniž je dotčena možnost případné změny právního rámce.
- 114 Vzhledem k tomu, že podání žaloby na neplatnost proti konečnému rozhodnutí, které by Komise přijala při odchodu navrhovatele do důchodu, nemůže za těchto okolností navrhovateli zajistit účinnou soudní ochranu, musí být odpověď ze dne 4. ledna 2016, která představuje akt nepříznivě zasahující do právního postavení ve smyslu čl. 90 odst. 2 služebního řádu, napadnutelná žalobou na neplatnost.
- 115 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že žaloba na neplatnost podaná navrhovatelem u Tribunálu musí být prohlášena za přípustnou.

K věci samé

- 116 Na podporu žaloby podané u Tribunálu předložil navrhovatel jediný žalobní důvod vycházející z právního omylu a porušení čl. 77 druhého a pátého pododstavce služebního řádu, použitelného na smluvní zaměstnance na základě článku 109 PŘOZ, jakož i článku 21 druhého pododstavce a čl. 22 odst. 1 druhého pododstavce přílohy XIII služebního řádu, v rozsahu, v němž z odpovědi ze dne 4. ledna 2016 vyplývá, že datem nástupu do pracovního poměru, které bylo zohledněno pro účely použití těchto ustanovení služebního řádu, bylo datum 1. června 2014, tedy datum počátku platnosti smlouvy ze dne 16. května 2014, ačkoli se mělo použít datum 1. července 2008, tedy den, kdy navrhovatel původně nastoupil do pracovního poměru u Komise jakožto smluvní zaměstnanec.
- 117 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že navrhovatel od 1. července 2008, kdy byl poprvé přijat do zaměstnání jako smluvní zaměstnanec u PMO, pracoval nepřetržitě pro Unii a pokračoval v hrazení příspěvků do jejího důchodového systému.
- 118 Jak tedy vyplývá z bodu 80 tohoto rozsudku, na navrhovatele se musí na základě čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ obdobně použít přechodná ustanovení týkající se zachování roční přírůstkové sazby nároků na důchod ve výši 1,9 % podle čl. 21 druhého pododstavce a nároku na starobní důchod ve věku 64 let a 8 měsíců podle čl. 22 odst. 1 druhého pododstavce přílohy XIII služebního řádu.
- 119 Odpověď ze dne 4. ledna 2016, jakož i zamítavé rozhodnutí ze dne 25. července 2016 musí být proto zrušeny, jelikož jsou v rozporu s čl. 1 odst. 1 přílohy PŘOZ.

K nákladům řízení

- 120 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 121 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se použije na základě čl. 184 odst. 1 jednacího řádu na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 122 Vzhledem k tomu, že navrhovatel v projednávané věci požadoval náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené navrhovatelem v řízení o tomto kasačním opravném prostředku a náklady řízení, které vynaložil v prvním stupni.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 24. března 2021, Picard v. Komise (T-769/16, EU:T:2021:153), ve znění opravy provedené usnesením ze dne 16. dubna 2021, Picard v. Komise (T-769/16, EU:T:2021:200) se zrušuje.**
- 2) Odpověď odpovědného pracovníka odboru „Důchody“ Úřadu Evropské komise pro správu a vyplácení individuálních nároků (PMO) ze dne 4. ledna 2016, jakož i rozhodnutí ředitele Ředitelství E Generálního ředitelství Komise pro lidské zdroje ze dne 25. července 2016, kterým byla zamítnuta stížnost Maxima Picarda ze dne 4. dubna 2016 podaná proti této odpovědi, se zrušují.**
- 3) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Maximem Picardem v řízení o tomto kasačním opravném prostředku a v řízení v prvním stupni.**

Podpisy